

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 534/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. T., B.; Ing. J. O., B.; Ing. I. S., B.; J. B., B.; P. U., B.; I. K., B.; D. D., B.; Ing. V. F., B., a E. P., B., zastúpených advokátom Mgr. B. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom (nečinnosťou) mesta B. pri odčlenení mestskej časti Š. a jeho listom č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. T., Ing. J. O., Ing. I. S., J. B., P. U., I. K., D. D., Ing. V. F. a E. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2011 doručená sťažnosť Ing. I. T., B.; Ing. J. O., B.; Ing. I. S., B.; J. B., B.; P. U., B.; I. K., B.; D. D., B.; Ing. V. F., B., a E. P., B. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia základného práva zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných zaručeného v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom (nečinnosťou) mesta B.

(ďalej aj „mesto“) pri odčlenení časti mesta Š. a jeho listom č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú členmi petičného výboru zriadeného na verejnom zhromaždení obyvateľov obce Š. konaného 8. marca 1996 na účely získania podpisov pod petíciu, ktorou obyvatelia žiadajú o vyhlásenie miestneho referenda o rozdelení mesta, resp. odčlenení mestskej časti Š. od mesta.

2.1 Sťažovatelia predložili mestu petíciu, na základe ktorej sa 7. septembra 1996 konalo miestne referendum o odčlenení mestskej časti od mesta. Podľa výsledkov miestneho referenda za odčlenenie mestskej časti Š. hlasovalo 89 % všetkých zúčastnených obyvateľov. Mestské zastupiteľstvo mesta B. vzalo tento výsledok na vedomie uznesením č. 213/1996 z 26. septembra 1996, ktorým zároveň uložilo prednostke mestského úradu začať konanie vo veci vytvorenia samostatnej obce.

2.2 Podľa sťažovateľov uvedené uznesenie nebolo realizované. Naopak, mesto v roku 1997 rozhodlo o vybudovaní skládky odpadu v katastrálnom území Š. Vedenie mesta sa ďalej v priebehu rokov 1997 a 1998 podľa sťažovateľov z rôznych dôvodov verbálne vyjadrovalo proti odčleneniu mestskej časti Š. a presviedčalo obyvateľov proti odčleneniu. V závere roka 2010 a začiatkom roka 2011 sa uskutočnila komunikácia a rokovanie medzi sťažovateľmi ako členmi petičného výboru a primátorom mesta vo veci odčlenenia. K výsledkom tohto stretnutia sťažovatelia uviedli:

«V nadväznosti na toto rokovanie, bolo dňa 19. 4. 2011 právnenému zástupcovi členov petičného výboru doručené touto sťažnosťou napadnuté rozhodnutie organizačnej povahy mesta B. - „Stanovisko k výzve na začatie konania“ zo dňa 15.3.2011, značka Práv. 141/2010. V tomto stanovisku Mesto B. definitívne rozhodlo, že v konaní o odčlenení časti Š. v zmysle stanoviska organizačno-právneho oddelenia mestského úradu a na odborné stanovisko Odboru všeobecnej vnútornej správy Sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR nemožno pokračovať, a to s odvolaním sa na v súčasnosti platnú právnu úpravu, konkrétne na ust. § 2a ods. 5 zákona o obecnom zriadení v platnom znení s odôvodnením, že „mesto sa môže rozdeliť, ak nové obce budú mať vlastné katastrálne územie alebo súbor

katastrálnych území tvoriacich súvislý územný celok, najmenej 3 000 obyvateľov, ak urbanisticky nesplynuli s ostatnými časťami mesta. Mesto nemožno rozdeliť, ak do rozvoja odčlenenej časti mesta boli vložené investície, od ktorých je závislé mesto. V zmysle citovaného ustanovenia musia byť splnené všetky podmienky súčasne. Mestská časť Š. nespĺňa tri z uvedených podmienok: časť mesta Š. podľa odborníkov z oblasti urbanistiky splynula s ostatnými časťami mesta; do časti mesta Š. boli vložené investície, od ktorých je závislé celé mesto (výstavba a prevádzkovanie skládky tuhého komunálneho odpadu na k. ú. Š. a výstavba priemyselného parku). Vzhľadom na uvedené skutočnosti časť mesta Š. nespĺňa podmienky pre vznik novej obce v zmysle platnej legislatívy.“ V závere listu primátor mesta opätovne upozornil na právnu nemožnosť legalizovať prejavenu vôľu občanov časti mesta Š. o odčlenenie a vznik novej obce.»

2.3 V uvedenom postupe (v podstate nečinnosti) mesta a jeho liste č. Práv. 141/2010 vidia sťažovatelia porušenie svojho základného práva zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných zaručeného v čl. 30 ods. 1 ústavy. Toto porušenie odôvodňujú takto:

«Podľa názoru sťažovateľov vyššie uvedené splnenie hmotnoprávných podmienok už nie je možné ďalej preskúmať ani spochybňovať... Zároveň je potrebné konštatovať, že keďže splnenie hmotnoprávných podmienok už bolo platne potvrdené a hlasovanie obyvateľov obce bolo rovnako platné, nie je možné tieto opätovne preskúmať s odkazom na zmenu zákona o obecnom zriadení a z dôvodu zmeny podmienok pre rozdelenie obce namietat, že v konaní o odčlenení časti obce nie je možné pokračovať. Akýkoľvek iný záver by predstavoval neprípustnú retroaktívnu aplikáciu zákona. ... V prípade stretu právnej úpravy, regulujúcej rozdelenie obce, platnej v čase splnenia vyššie uvedených hmotnoprávných podmienok a v súčasnosti účinnej právnej úpravy, platí teda nepravá retroaktivita, t. j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy vzniknuté podľa zrušenej právnej normy riadia normou novou. Vznik právnych vzťahov existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, resp. právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli sa riadia zrušenou normou. Takto sa aplikuje a chráni princíp ochrany právnych vzťahov, ktoré vznikli v minulosti. V danom prípade právne vzťahy ohľadom splnenia vyššie uvedených hmotnoprávných podmienok a právne nároky súvisiace s nimi sa musia riadiť pôvodnými (zmenenými) ustanoveniami o obecnom zriadení, kým ďalší postup v konaní

o odčlenení obce sa bude riadiť v súčasnosti platnými ustanoveniami zákona o obecnom zriadení.

Rokovanie o dohode o rozdelení obce, vrátane jej jednotlivých náležitostí podľa § 2a ods. 2 v spojení s ods. 6 zákona o obecnom zriadení v platnom znení predstavuje relatívne uzavretý celok procesu rozdelenia obce. V priebehu rokovania o dohode o rozdelení obce musia spolupôsobiť tak orgány rozdeľovanej obce, ako aj zástupcovia občanov odčleňovanej časti, čo vyplýva okrem iného aj z ust. § 2a ods. 6, podľa ktorého túto dohodu podpisuje starosta obce (primátor) a splnomocnenec petičného výboru resp. osoba určená v petícií.

Odmietnutím rokovať o dohode o rozdelení Mesta B. a konštatovaním, že v rozdelení mesta nie je možné pokračovať, na základe retroaktívneho výkladu právnej normy, porušovateľ de facto zastavil proces smerujúci k rozdeleniu Mesta B., iniciovaný sťažovateľmi na základe ich práva podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy. Z platných právnych predpisov oprávnenie obce zastaviť proces smerujúci k rozdeleniu obce svojím rozhodnutím alebo iným úradným postupom. Povinnosťou Mesta B. je, keďže hmotnoprávne podmienky na rozdelenie obce boli už posúdené ako splnené, pokračovať v konaní smerujúcom k rozdeleniu, t.j. k uzavretiu dohody o rozdelení obce. Podstatou záruk uplatnenia základného práva sťažovateľov zúčastňovať priamo na správe verejných vecí je garantovanie zákonom ustanoveného postupu zo strany príslušných orgánov verejnej správy, vrátane orgánov územnej samosprávy.

Vzhľadom na vyššie uvedené sú sťažovatelia toho názoru, že touto sťažnosťou napadnuté rozhodnutie organizačnej povahy Mesta B. - „Stanovisko k výzve na začatie konania“ zo dňa 15. 3. 2011, značka Práv. 141/2010, ktorým porušovateľ odmietol pokračovať, v konaní o rozdelení Mesta B. je iným zásahom do práva sťažovateľov zúčastňovať sa na správe vecí verejných garantovaného čl. 30 ods. 1 Ústavy.»

3. Na základe toho sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

«Základné právo sťažovateľov zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo upravené v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené postupom Mesta B.

Rozhodnutím Mesta B. „Stanovisko k výzve na začatie konania“ zo dňa 15. 3. 2011, značka Práv. 141/2010 bolo porušené základné právo sťažovateľov zúčastňovať sa na správe vecí verejných priamo upravené v čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Mesta B. „Stanovisko k výzve na začatie konania“ zo dňa 15. 3. 2011, značka Práv. 141/2010 sa zrušuje.

Ústavný súd prikazuje Mestu B. pokračovať v procese rozdelenia Mesta B. a odčlenenia časti mesta Š. a konať v súlade s § 2a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd prikazuje Mestu B. predložiť splnomocnencovi Petičného výboru občanov mestskej časti Š. za odčlenenie časti Š. od mesta B., sťažovateľovi J. B., návrh dohody o rozdelení Mesta B. a s tým súvisiacich dokumentov v súlade s § 2a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Mesto B. je povinné na účet právneho zástupcu sťažovateľov uhradiť sťažovateľom náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia do 15 dní od doručenia nálezu tak, ako budú vyčíslené ku dňu rozhodnutia vo veci samej.»

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uvedenú sťažnosť predbežne prerokoval, pričom ju skúmal z hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z hľadiska predmetu prieskumu ústavného súdu možno sťažnosť rozčleniť na dve časti:

a) časť, ktorá smeruje proti postupu (nečinnosti) mesta B., ktoré nezrealizovalo výsledok miestneho referenda zo 7. septembra 1996, teda nenaplnilo zákonné predpoklady na to, aby k rozdeleniu mohlo dôjsť, a to najmä tým, že nepredložilo návrh dohody o rozdelení mesta (štvrtý a piaty odsek petitu),

b) časť, ktorá smeruje proti listu mesta č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011, ktorý sťažovatelia považujú za rozhodnutie a žiadajú jeho zrušenie (druhý a tretí odsek petitu).

Vzhľadom na rozdielne predmety prieskumu je nevyhnutné preskúmať sťažnosť osobitne vo vzťahu ku každému z nich, a to v logike od všeobecného k jednotlivému.

5. Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 30 ods. 1 ústavy postupom (nečinnosťou) mesta pri (ne)realizácii výsledkov miestneho referenda konaného 7. septembra 1996, ktorým sa rozhodlo o odčlenení mestskej časti Š. od mesta.

5.1 Obsahom označeného základného práva je okrem iného aj záruka, že uplatnenie tohto práva po splnení zákonom ustanovených podmienok vyvolá zákonom určené právne účinky (II. ÚS 1/98). V prerokúvanej veci sa miestne referendum o odčlenení časti obce Š. konalo 7. septembra 1996 a podľa tvrdení sťažovateľov rozhodlo o odčlenení mestskej časti Š.. Účinky takto prijatého rozhodnutia obyvateľov časti obce upravovali ustanovenia § 11a ods. 1, 2, 4 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení účinného v danom čase (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ktorých podstatné časti zneli:

„(1) Obecné zastupiteľstvo vyhlási hlasovanie obyvateľov obce, ak ide o návrh

a) na... rozdelenie... obce...

c) petície skupiny obyvateľov obce...; ak ide o petíciu týkajúcu sa rozdelenia obce, stačí na jej predloženie 20 % oprávnených voličov časti obce, o odčlenenie ktorej pri rozdelení obce ide.

(2) Obecné zastupiteľstvo vyhlási hlasovanie obyvateľov časti obce, ak ide o odčlenenie časti obce...

(4) Výsledok hlasovania obyvateľov obce nahrádza rozhodnutie obecného zastupiteľstva v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a)...

(8) Pri hlasovaní obyvateľov časti obce sa použijú obdobne ustanovenia odsekov 4 a 7 o hlasovaní obyvateľov obce.“

Z citovaných ustanovení možno vyvodiť, že výsledok hlasovania obyvateľov časti obce (miestneho referenda v terminológii čl. 67 ods. 1 ústavy) mohol nahradiť v prípadoch uvedených v § 11a ods. 2 zákona o obecnom zriadení rozhodnutie obce (obecného zastupiteľstva) o rozdelení. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že takéto hlasovanie obyvateľov časti obce sa konalo a bolo v ňom riadne prijaté rozhodnutie o odčlenení mestskej časti Š..

Takéto rozhodnutie preto v zmysle citovaných ustanovení mohlo (ak boli splnené ostatné zákonné podmienky) vyvolať účinky nahradenia rozhodnutia mesta B. o rozdelení mesta a odčlenení mestskej časti Š. a bolo povinnosťou príslušných orgánov verejnej moci zabezpečiť jeho účinnú realizáciu.

5.2 S problematikou rozdelenia obce ďalej súviselo ustanovenie § 2 ods. 3 zákona o obecnom zriadení, ktoré znelo:

„(3) Rozdelením obce vznikajú nové obce s územím vyčleneným z územia rozdeľovanej obce. Súčasťou rozhodnutia obce o rozdelení je dohoda o usporiadaní majetkových a ostatných vzťahov a dohoda o názve a o sídlach ich orgánov.“

V súlade s citovanou judikatúrou ústavného súdu k čl. 30 ods. 1 ústavy tak možno vychádzať z toho, že pozitívnym rozhodnutím (výsledkom miestneho referenda) mohlo obyvateľom mestskej časti Š. (teda aj sťažovateľom) vzniknúť subjektívne právo na to, aby ich rozhodnutie vyvolalo zákonom určené právne účinky, teda aby boli naplnené všetky ostatné zákonné predpoklady na rozhodovanie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) o rozdelení mesta, najmä aby bola uzavretá príslušná dohoda o usporiadaní vzťahov a názve a sídlach orgánov obcí, tak, aby vláda mohla prijať svoje rozhodnutie v danej veci (ďalej aj „dohoda o rozdelení“).

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd. Z citovaného ustanovenia vyplýva subsidiarita právomoci ústavného súdu. V prerokúvanej veci preto ústavný súd skúmal, či sťažovatelia majú k dispozícii iný prostriedok nápravy.

6.1 Ustanovenie § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) umožňuje tomu, kto tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, domáhať sa na súde uloženia povinnosti konať a rozhodnúť. V súvislosti s odsekom 4 citovaného paragrafu však vyplýva, že v tomto konaní možno poskytnúť ochranu proti nečinnosti správneho

orgánu len v prípade, ak výsledkom činnosti správneho orgánu má byť vydanie rozhodnutia. Z citovaných ustanovení zákona o obecnom zriadení ale vyplýva, že výsledkom postupu mesta pri realizácii rozdelenia mesta je v prvom rade dohoda o rozdelení. Pojem „dohoda“ napovedá, že nejde o jednostranný autoritatívny (normatívny) akt obce voči obyvateľom, prípadne voči členom petičného výboru, ktorý inicioval konanie miestneho referenda, ale o zhodný prejav vôle najmenej dvoch subjektov. Už z toho je zrejmé, že konanie proti nečinnosti podľa ustanovenia § 250t OSP tu neprichádza do úvahy, pretože sťažovatelia by v ňom nemohli uviesť, na vydanie akého rozhodnutia by malo byť mesto B. zaviazané.

6.2 Citované ustanovenie § 250t OSP je navyše potrebné vykladať v súlade s § 244 ods. 1 a 2 OSP, z ktorých vyplýva, že právomoc súdov podľa piatej časti sa vzťahuje len na rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy práve pri výkone verejnej správy voči fyzickým a právnickým osobám, teda navonok. Podľa názoru ústavného súdu ale v prerokúvanej veci nejde o spor fyzickej alebo právnickej osoby ako objektu pôsobenia verejnej správy s orgánom verejnej správy, ale o osobitný typ sporu medzi obyvateľmi (časťi) obce ako výnimočnými nositeľmi rozhodovacej právomoci obce (teda v podstate v postavení obecného zastupiteľstva, ktorého rozhodnutie bolo hlasovaním obyvateľov nahradené) s iným orgánom obce, ktorý má ich rozhodnutie za splnenia zákonných podmienok právne účinným spôsobom zrealizovať, resp. podieľať sa na jeho realizácii. Obyvatelia obce tu teda nestoja v podriadenom postavení voči mestu, resp. jeho orgánom, ale v rovnom postavení ako jeden z nositeľov moci v rámci vnútroobecného rozhodovacieho procesu, na konci ktorého je dohoda o rozdelení.

6.3 Z uvedeného vyplýva, že sťažovatelia sa nemohli svojho práva domáhať postupom podľa § 250t OSP, v dôsledku čoho niet iného súdu, ktorý by mohol poskytnúť ochranu ich právam.

7. Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť okrem iného takú sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená. Za zjavne neopodstatnený sa podľa konštantnej judikatúry považuje najmä taký návrh (taká sťažnosť), ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva

označeného sťažovateľom, pretože nie je daná jeho vzájomná súvislosť s napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

7.1 Z výkladu podaného v odsekoch 5.1 a 5.2 tohto odôvodnenia vyplýva, že úspešné miestne referendum o odčlenení časti obce má za následok vznik subjektívneho práva obyvateľov časti obce na to, aby ich rozhodnutie vyvolalo zákonom určené právne účinky, teda aby boli naplnené všetky ostatné zákonné predpoklady na rozhodovanie vlády o rozdelení obce, najmä aby bola uzavretá príslušná dohoda o rozdelení tak, aby vláda mohla prijať svoje rozhodnutie v danej veci. Osobitne z ustanovenia § 2 ods. 3 zákona o obecnom zriadení účinného 7. septembra 1996 vyplynulo, že podmienkou, za ktorej vláda môže rozhodovať o rozdelení obce, resp. odčlenení jej časti, je dohoda príslušných orgánov o otázkach upravených v uvedenom ustanovení. Toto ustanovenie však neupravuje, medzi kým sa má takáto dohoda uzavrieť, ani ako má samotný dohadovací proces prebiehať. Až s účinnosťou od 1. januára 2002 zákon o obecnom zriadení v novo vloženom ustanovení § 2a ods. 6 ustanovil aspoň subjekty, ktoré majú byť stranami takejto dohody. S prihliadnutím na túto zákonnú úpravu, ako aj vzhľadom na to, že petičný výbor vo veci petície za vyhlásenie miestneho referenda o odčlenení časti obce pôsobí ako reprezentant obyvateľov časti obce voči ostatným orgánom obce, možno podľa názoru ústavného súdu aj v prerokúvanej veci vychádzať z toho, že dohoda predpokladaná v § 2 ods. 3 zákona o obecnom zriadení mala byť uzavretá medzi mestom (v mene ktorého by konal primátor mesta) a petičným výborom.

7.2 V prerokúvanej veci obyvatelia mestskej časti Š. v miestnom referende v súlade s ustanovením § 11a ods. 4 zákona o obecnom zriadení rozhodli o odčlenení tejto mestskej časti, čím nahradili rozhodnutie Mestského zastupiteľstva mesta B. o tejto otázke. Týmto rozhodnutím na seba obyvatelia mestskej časti prevzali časť rozhodovacej právomoci, patriacej inak mestskému zastupiteľstvu ako orgánu obce, a zároveň sa stali jedným z dvoch prvkov nového vnútroobecného vzťahu, v rámci ktorého sa súčinnosťou oboch jeho strán (teda orgánov mesta na jednej strane a petičného výboru na druhej strane) má dospieť k vykonaniu vôle nimi prejavenej v miestnom referende. Z tohto postavenia podľa názoru

ústavného súdu nevyplýva povinnosť len primátorovi, resp. iným orgánom mesta, ale aj samotnému petičnému výboru. Už vzhľadom na zásadný význam miestneho referenda o odčlenení časti obce a jeho bezprostredný účinok podľa § 11a ods. 4 a 8 zákona o obecnom zriadení musí na strane petičného výboru, ktorý sa usiluje o vyhlásenie tohto miestneho referenda, existovať jednoznačná predstava o budúcom usporiadaní vzťahov rozdeľovanej obce. V prípade úspechu tohto referenda a rozhodnutia o odčlenení časti obce je preto podľa názoru ústavného súdu prvotná zodpovednosť za ďalšie kroky práve na petičnom výbore, keďže je to práve petičný výbor, ktorý sa podujal organizovať novú obec ako výraz samosprávy obyvateľov na určitom území. Ako už ústavný súd uviedol, zákon o obecnom zriadení (či už v znení pred 1. januárom 2002 alebo potom) neupravuje postup pri uzatváraní dohody o rozdelení, najmä z neho nemožno vyvodit', kto je povinný pripraviť návrh takejto dohody. Ústavný súd zdieľa názor sťažovateľov, že „*v priebehu rokovania obce musia spolupôsobiť tak orgány rozdeľovanej obce, ako aj zástupcovia občanov odčleňovanej časti*“. To však, ak ide o hlasovanie o odčlenení obce, podľa názoru ústavného súdu neumožňuje jednoznačne uzavrieť, že by povinnosť vypracovať návrh dohody o usporiadaní majetkových a ostatných vzťahov a dohoda o názve a o sídlach orgánov novovzniknutých obcí zaťažovala výlučne rozdeľovanú obec (mesto), resp. jej starostu (jeho primátora). Podľa ústavného súdu ide naopak primárne o povinnosť na strane petičného výboru, ktorý je povinný predložiť mestu a jeho starostovi ucelenú predstavu o budúcom usporiadaní vzťahov.

7.3 Sťažovatelia v rozpore s už uvedeným názorom, ktorý i sami vyslovujú, žiadajú v petite uložiť mestu povinnosť predložiť im návrh označenej dohody. Ako už ústavný súd uviedol, takto jednoznačne formulovanú povinnosť z ústavy ani zo zákona o obecnom zriadení (a to ani v znení pred 1. januárom 2002, ani potom) vyvodit' nemožno. V prerokúvanej veci ale nie je zrejmé, že by sťažovatelia ako členovia petičného výboru vyvíjali dostatočne aktívnu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu takej dohody. Naopak, z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa za takmer 16 rokov obmedzovali v podstate len na rokovania, ktorých bližší obsah nie je zrejmý, korešpondenciu s mestom a protesty proti určitým opatreniam mesta na území mestskej časti (vybudovanie skládky). Za obdobie rokov 1998 až 2010 navyše sťažnosť neuvádza žiadnu činnosť petičného výboru. Za týchto

okolností ústavný súd síce súhlasí s tým, že proces odčleňovania mestskej časti Š. započatý v roku 1996 trvá neprímerane dlho a postup primátora mesta B. nemožno označiť za úplne kooperatívny, ale s ohľadom na (podľa obsahu sťažnosti) čiastočne pasívny prístup členov petičného výboru diel nečinnosti mesta nedosahuje takú kvalitu, aby ním mesto porušovalo právo sťažovateľov zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo v zmysle čl. 30 ods. 1 ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

7.4 Len nad rámec nosných dôvodov rozhodnutia ústavný súd dodáva, že aj po novele zákona o obecnom zriadení účinnej od 1. januára 2002 zostáva naďalej neupravený dohadovací proces a najmä, čo je najpodstatnejšie, náhradný postup pre prípad, že jedna či druhá strana nebude ochotná či schopná sa na uzavretí takejto dohody podieľať, čo podstatne sťažuje realizáciu procesu rozdelenia obce. I keď by bolo možné prijať záver, že rozhodnutie o odčlenení obce by bolo nenárokovateľným a výsostným rozhodnutím vlády, nemožno prehliadať, že súčasná úprava v skutočnosti bráni už tomu, aby sa vláda odčlenením obce vôbec mohla zaoberať, pretože v zmysle § 2 ods. 3 zákona o obecnom zriadení je uzavretie dohody nevyhnutnou súčasťou rozhodnutia o rozdelení obce, ale uzavretie tejto dohody nevie vláda (ani v prípade, že by inak s rozdelením obce súhlasila) nijako ovplyvniť. Pre zaujímavosť ústavný súd uvádza, že napríklad nový český zákon č. 128/2000 Zb. o obciach (obecné zriadenie) v znení neskorších predpisov v ustanovení § 22 ods. 4 zveruje krajskému úradu oprávnenie svojím rozhodnutím nahradiť obsah dohody o rozdelení obce v prípadoch, v ktorých sa táto dohoda medzi obcou a príslušným petičným výborom nedosiahne. Podobné inštrumentárium možno nájsť v obecných kódexoch ďalších štátov strednej Európy [porov. za všetky napríklad čl. 13 ods. 2 Obecného zriadenia pre Bavorskú republiku (Zb. z. a n. 1998, s. 796) či § 9 ods. 2 Hornorakúskeho obecného zriadenia (republikovaného pod č. 91/1990 Kraj. zák.)]. Nedostatok právnej úpravy by sa mal preto jednoznačne stať predmetom záujmu zákonodarcu, ktorý je povinný vytvoriť takú zákonnú úpravu jednotlivých práv a slobôd, aby mohlo byť právo občanov zúčastňovať sa priamo na správe verejných vecí reálne naplnené.

8. Sťažovatelia ďalej namietajú porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 30 ods. 1 ústavy listom mesta č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 a žiadajú jeho zrušenie.

8.1 Obsahom označeného základného práva je okrem iného aj záruka, že uplatnenie tohto práva po splnení zákonom ustanovených podmienok vyvolá zákonom určené právne účinky (II. ÚS 1/98). Sťažovatelia v prerokúvanej veci využili svoje základné právo zaručené v čl. 30 ods. 1 ústavy v miestnom referende konanom 7. septembra 1996. Keďže toto miestne referendum podľa tvrdení sťažovateľov rozhodlo o odčlenení mestskej časti Š. a sťažovatelia netvrdia, že by im bolo bránené v účasti na tomto referende, môže byť právo sťažovateľov uvedeným listom mesta č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 porušené len vtedy, ak by tento list mal také (normatívne) účinky, že by priamo bránil realizácii výsledku miestneho referenda.

8.2 List mesta č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 zjavne nie je správnym rozhodnutím, ktoré by bolo spôsobilé nadobudnúť právoplatnosť, a vyvolať tak normatívne účinky. Uvedený list v podstate predstavuje len sumarizáciu stanoviska mesta, v ktorom vysvetľuje dôvody svojho dovtedajšieho postupu (resp. nečinnosti) pri realizácii odčlenenia mestskej časti Š. od mesta, a predstavuje tak len jeden krok v celom postupe (nečinnosti) mesta v súvislosti s (ne)realizáciou výsledkov miestneho referenda zo 7. septembra 1996, pričom sťažovatelia namietajú vo zvyšnej časti svojej sťažnosti proti tomuto postupu (nekonaniu) ako celku. Listu č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 tak možno priznať nanajvýš určitý informačný charakter.

8.3 Podľa už citovaného ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietnuť okrem iného takú sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená (pozri odsek 7). Keďže podľa toho, čo je uvedené v odseku 8.2 tohto odôvodnenia, ústavný súd nevidí priamy súvis medzi listom mesta č. Práv. 141/2010 z 15. marca 2011 a sťažovateľmi namietaným porušením základného práva zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných zaručeného v čl. 30 ods. 1 ústavy, sťažnosť v tejto časti (druhý a tretí odsek petitu) odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

9. Z uvedených dôvodov dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že ju treba odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Preto bolo rozhodnuté tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012